

og eftersom også de nye anlæg i deres helhed ventes at kunne give rentabel drift.

Når man taler om at give privat kapital adgang til Grønland, tænker man formentlig ikke på privat lånekapital, idet den sikkert nok kunne få indpas, hvis man var interesseret i det. Derfor går jeg ud fra, at man tænker på privat ansvarlig kapital investeret i erhvervsvirksomhed.

Sådan privat ansvarlig kapital har som bekendt fri adgang på det store område, der dækkes af almindelig købmandsvirksomhed. Den betyder her sikkert en hel del, eftersom man kan regne med, at 20 pct. af vareomsætningen i forsyningstjenesten siden 1951 er gået over på private hænder.

Tilsvarende fri adgang kan siges at være i selve fiskeriet, såfremt fisken leveres til de grønlandske fiskeres fælles salgsorganisation. At dette er en realistisk tanke, understreges af de forhandlinger, som siden i fjor er foregået mellem den kgl. grønlandske handel og ejere af moderne danske fiskerkuttere samt i den senere tid også med visse færøske interesser.

De grønlandske fiskeres fælles salgsorganisation administreres som bekendt af den kgl. grønlandske handel, men det må fremhæves, at dette helt og holdent sker på de grønlandske producenters vegne — med samme målsætning som et andelselskab, hvilket illustreres af det foran sagte om produktions- og salgsvirksomhedens regnskab og om de midler, der indestår i K-fonden.

Man vil kunne påpege et vist særpræg ved den prispolitik, der føres, og også at den ikke helt svarer til sædvanlig økonomisk praksis, men det bør huskes, at dette skyldes hensyntagen til landsrådets og producentorganisationernes ønske om, at der tages vidtgående hensyn til helheden i produktion og afsætning og herunder til de små pladser. Det kommer især til udtryk i det i Grønland hævdundne og af grønlænderne stadig stærkt forsvarede princip, at der for de private producenters produkter betales ens priser over hele Grønland.

Uanset de betydelige fremskridt, der er sket i de få år, siden man gjorde de første skridt til en nyordning, er det grønlandske samfund stadig gennemvævet af velfærdsbetonede foranstaltninger og direkte eller indirekte subsidieordninger.

Jeg kunne nævne den endnu eksisterende skattefrihed eller el-forsyningen, kulproduktionen og værkstederne eller det efter forholdene ret betydelige tilskud til kystbesejlingen eller prispolitikken i forsyningstjenesten. Ved stærkt øget og dermed mere rationel produktion og afsætning mener vi at kunne gøre et stort skridt både mod højnelse af grønlændernes levestandard og mod afvikling af direkte eller indirekte subsidier.

På denne baggrund er det som nævnt forudsat, at de i lovforslaget omtalte industrianlæg skal finansieres af staten og drives af den kongelige grønlandske handel, men udelukkende til fordel for de grønlandske fiskere og fangere.

På den anden side må det være lige så naturligt, at man søger at fremme privat kapitaldannelse i Grønland. Får man med tiden grønlandsk kapital, så vil den mere naturligt se en opgave i placering i Grønland — på samme måde som man har set det på Færøerne med færøsk kapital.

I øvrigt er det en kendsgerning, at der foregår en efter samfundets størrelse og indtjening ret betydelig kapitaldannelse i Grønland. Det har dog været naturligt, at den har søgt mod mere nærliggende opgaver: boliger og indbo, samt de ting, der på Grønlands nuværende stadi er overordentlig vigtige for udviklingen af et privat erhvervsliv, nemlig for fiskernes vedkommende: både og redskaber.

Gennem alle årene siden nyordningen er der lagt stor vægt på, at det må være grønlænderne selv, der har bådene i privat eje.

Disse opgaver er så store og vigtige — og de vokser yderligere med det foreliggende industriprogram — at jeg ikke blot må nære betænkelighed ved, men også finder det urealistisk på nuværende tidspunkt at opfordre privat kapital og herunder især grønlandsk privat kapital til at deltage i finansiering af egentlige produktionsanlæg, — også hvis det skulle ske på andelsbasis.

Grønland er stadig et kapitalfattigt land, og derfor ville det grønlandske samfund ikke kunne tåle en sådan splittelse af kræfterne på nuværende tidspunkt.

Jeg finder det rigtigt i denne forbindelse at fremhæve, at midlernes begrænsning har medført, at udviklingen er blevet fremmet uensartet i de forskellige grønlandske om-